

Ulkomaisen työvoiman käytön valvonta siivousalalla ja yllätystarkastukset poliisin kanssa Etelä-Suomessa

Tarkastaja Niina Ahonen

Info ulkomaisen työvoiman käytöstä ja tilaajavastuulaista 14.2.2019

Ulkomaisen työvoiman valvonta siivousalalla Etelä-Suomessa

- Ala on nähty työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan riskitoimialaksi
- Alan systemaattisempi ulkomaisen työvoiman valvonta aloitettiin vuonna 2013
- Valvontaa kohdennettu erityisesti vihjeiden mukaan ja pieniin järjestäytymättömiin yrityksiin

Yllätystarkastukset työpaikoille

- Valvonnan haaste: miten selvittää todelliset työolosuhteet ja työskentelyajat?
- Aloitettiin tarkastukset ennalta ilmoittamatta siivouskohteeseen, usein virka-ajan ulkopuolella ja yhteistyössä poliisin kanssa
- Kohteet mm. marketteja, kauppoja, kouluja ja ravintoloita
- Valvotaan ulkomaalaisten työntekijöiden työnteko-oikeus
- Haastatellaan kaikkia työntekijöitä mm. palkkauksesta, työajoista, työsopimuksesta ja työnantajasta

Yhteistyö poliisin kanssa tehostaa valvontaa

- Tarkastukset työkohteisiin usein ilta- ja yöaikaan - tarkastuksen turvaaminen
- Työnteko-oikeuden valvonta ja sanktiointi tehokkaasti
- Valvonnan näkyvyys ja vaikuttavuus

Yritystarkastuksella valvotaan

- Työnantajan velvollisuus varmistaa ulkomaalaisten työntekijöiden työnteko-oikeus ja työnteko-oikeustietojen säilyttämisvelvollisuus
 - Ohjeet tähän löytyvät sivulta www.tyosuojelu.fi/tyosuhde/ulkomainen-tyontekija ja Maahanmuuttoviraston sivulta <https://migri.fi/hakijan-tyonteko-oikeus>
- Tapaturmavakuuttaminen
- Työaika-asiakirjat, sunnuntaityö, ylityöt
- Palkkaus
- Syrjinnän kieltö – yhdenvertainen kohtelu alkuperästä, kansalaisuudesta ja kielestä riippumatta

Ulkomaisen työvoiman valvonta siivousalalla

Vuosi	Tarkastuksia yhteensä	Yllätystarkastuksia	Yhteistyössä poliisin kanssa
2016	132	27	14
2017	131	60	45
2018	122	41	31

Valvontatuloksia

Vuosi	Työnteko-oikeus ei kunnossa % (kaikki)	Työnteko-oikeus ei kunnossa % (yllätystarkastukset)	Palkkauksessa puutteita	Puutteita työaikakirjanpidossa
2016	25 %	14 %	50 %	52 %
2017	14 %	12 %	43 %	60 %
2018	17 %	10 %	34 %	51 %

Turvapaikanhakijat ja työnteko-oikeus

- Turvapaikanhakijat siivousalan valvontakohteissa vuonna 2018
 - Tarkastettuja yrityksiä: 107
 - Ulkomaisia työntekijöitä: 818, joista turvapaikanhakijoita 82
 - Turvapaikanhakijoita on valvontahavaintojen mukaan suhteellisen paljon siivousalalla
 - Siivousalan valvonnassa kohdatuista työnteko-oikeudettomista työntekijöistä 2/3 oli turvapaikanhakijoita, jotka olivat jatkaneet työntekoa kielteisien turvapaikkapäätöksen jälkeen
- Työnantajan varmistettava puhelimitse turvapaikanhakijan työnteko-oikeus Maahanmuuttovirastosta ennen työn alkamista ja työnteon aikana
- Turvapaikanhakijalla samat työsuhteen vähimmäisehdot kuin muillakin, ei esimerkiksi ilmaista työharjoittelua
- Lisätietoja turvapaikanhakijan työnteko-oikeudesta:
<https://migri.fi/turvapaikanhakijan-tyonteko-oikeus>

Havaintoja

- Siivouspalvelualalla edelleen puutteita työnteko-oikeuden varmistamisessa
- Valvonnassa tapauksia, joissa työntekijöiden kertomat työajat eroavat merkittävästi työnantajan esittämästä työaikakirjanpidosta
- Alipalkkaustapauksia on ollut vuosittain, muutamia 5 euron tuntipalkkoja tai palkkoja jätetty maksamatta kokonaan
- Valvonnan vaikuttavuus lisääntynyt, kun **tietoa tarkastushavainnoista jaetaan työn tilaajille**
- Kevytyrittäjäys ja alustatalous siivousalalla kasvaa

Vuosi 2019 – valvontaa tehostetaan edelleen

- Suunnitteilla n. 90 siivousalan tarkastusta, joista 60 laajaa yritystarkastusta ja 30 yllätystarkastusta
- Ennalta ilmoittamattomia tarkastuksia jatketaan
- Tehdään aiempaa kattavampi yritystarkastus, jos epäily esimerkiksi merkittävästä alipalkkauksesta tai pimeästä työnteosta

Tulevaisuuden näkymiä

- Valvonnan kehittäminen jatkuvasti – tulorekisteritietojen hyödyntäminen valvonnassa vuodesta 2020
- Kotisiivoustyö – miten tavoittaa kotisiivoojat?
- Viranomaisyhteistyön laajentaminen ja tiedon jakamisen hyödyntäminen paremmin?

Opas yrityksille ja työnantajille riskienhallintaan erityisesti alihankintaketjuissa

Työvoiman hyväksikäytön ja ihmiskaupan ennaltaehkäisy Suomessa

The European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations (HEUNI)

Kuva ja opas: www.heuni.fi

[Suora linkki oppaaseen](http://www.heuni.fi)

KIITOS!

www.tyosuojelu.fi
#harmaatalous